

Folketingets Socialudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2023 - 6743

Doknr.
749413

Dato
28-09-2023

Folketingets Socialudvalg har d. 31. august 2023 stillet følgende spørgsmål nr. 393 (alm. del) til social- og boligministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra ikkemedlem af udvalget (MFU) Mikkel Bjørn (DF).

Spørgsmål nr. 393:

”Vil ministeren redegøre for, om det er muligt at sikre 10 pladser på landets sikrede døgninstitutioner og skabe den fornødne lovhjælp til, at børn og unge under 18 år kan straksanbringes med tvang på en sikret døgninstitution i op til seks måneder, hvis det af politiet vurderes, at der er risiko for, at et barn eller en ung bliver udnyttet til organiseret kriminalitet af bander, og vil ministeren redegøre for, om regeringen vil skærpe straffen markant for voksne, der udnytter børn til kriminalitet? Der henvises til artiklen »Minister og politi slår alarm: Børn er stikirendrenge for bandemedlemmer«, bragt på jyllands-posten.dk den 29. august 2023.”

Svar:

Sikrede døgninstitutioner er en særlig institutionstype for børn og unge oprettet efter serviceloven. Landets otte sikrede institutioner adskiller sig fra andre døgninstitutioner for børn og unge ved, at det her er tilladt at have yderdøre og vinduer konstant aflåst. De sikrede institutioner er desuden omgivet af hegn, alle indendørs fællesarealer er tv-overvågede, og alle værelsesdøre er udstyret med døralarm samt aflåst om natten. De anbragte børn og unge er således frihedsberøvede og kan ikke forlade institutionens område. Hertil kommer, at der gælder særligt vidtgående regler for magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten for de sikrede døgninstitutioner. En social anbringelse på sikret institution udgør således et alvorligt indgreb i barnets eller den unges grundlæggende rettigheder.

Børn og unge kan anbringes af sociale årsager på en sikret institution i henhold til servicelovens 63 b efter afgørelse af børn og unge-udvalget eller i henhold til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitets § 16 efter afgørelse af ungdomskriminalitetsnævnet. Endvidere kan børn og unge-udvalget træffe afgørelse om anbringelse af uledsagede mindreårige udlændinge på sikrede døgninstitutioner efter udlændingelovens § 62 n.

Betingelserne for anbringelse på sikret institution efter bestemmelserne i de tre love er ens:

- Når det er absolut påkrævet for at afværge, at barnet eller den unge skader sig selv eller andre, og risikoen for skade ikke på forsvarlig måde kan afværges ved andre mere lempelige forholdsregler.
- Når det i en indledende iagttagelsesperiode er absolut påkrævet for at tilvejebringe et grundlag for den videre socialpædagogiske behandling.
- Når det på baggrund af den indledende iagttagelsesperiode fastslås, at det er absolut påkrævet, at der iværksættes et længerevarende behandlingsforløb på en sikret afdeling eller døgninstitution.

Herudover kan børn og unge anbringes på en sikret institution af henholdsvis strafferetlige årsager, når:

- opholdet træder i stedet for varetægtsfængsling.
- opholdet er led i alternativ afsoning af en ubetinget fængselsdom, og en af de ovenfor nævnte sociale betingelser også er opfyldt.
- opholdet er led i en idømt ungdomssanktion.

En anbringelse for at sikre, at et barn eller en ung ikke potentielt bliver udnyttet til organiseret kriminalitet af bander, vil således ikke være inden for gældende betingelser, som de ser ud i dag.

Da der er tale om frihedsberøvelse og et yderst alvorligt indgreb i barnets eller den unges grundlæggende rettigheder, mener jeg ikke, at en anbringelse på en sikret døgninstitutioner er en løsning ift. at beskytte mod potentiel udnyttelse af organiseret kriminalitet af bander. Derudover vil det rejse væsentlige spørgsmål om, hvorvidt det er i strid med disse børns og unges grundlæggende rettigheder.

Hvis børn og unge er i risiko for at blive udnyttet til organiseret kriminalitet, skal de selvsagt have hjælp og støtte. Kommunen er ansvarlig for at yde støtte til børn og unge samt deres familier, som har behov for særlig støtte. Hvis det antages, at en barn eller ung, har behov for særlig støtte, skal kommunen undersøge barnets eller den unges forhold efter reglerne i servicelovens § 50. Undersøgelsen skal resultere i en begrundet stillingtagen til, om der er grundlag for at udarbejde en handleplan og iværksætte foranstaltninger efter servicelovens § 52.

Da Justitsministeriet har sektoransvaret for straffeloven har ministeriet bedt Justitsministeriet om bidrag.

Justitsministeriet oplyser følgende:

”Social-, Bolig- og Ældreministeriet har oplyst, at Justitsministeriet bedes redegøre for den del af spørgsmålet, der går på, om regeringen vil skærpe straffen markant for voksne, der udnytter børn til kriminalitet.

Bekæmpelse af bandekriminalitet er en helt central prioritet for regeringen. Det er i den forbindelse afgørende, at vi får brudt bandernes fødekæde, ved at bandernes rekruttering af børn og unge skæres over ved roden. Regeringen lancerede den 12. september 2023 en ny bandepakke, hvor der derfor også bl.a. er sat fokus på at få bedre hånd om unge på kanten af bandekriminalitet.

Et af initiativerne i regeringens bandepakke handler om, at rekruttering af børn og unge skal gøres ulovligt. Med initiativet foreslås det, at der indsættes en ny

bestemmelse i straffeloven, der selvstændigt kriminaliserer det at bidrage til, at en ung under 18 år involveres i kriminalitet f.eks. ved opfordring, rådgivning eller ved at stille redskaber til rådighed. Med forslaget lægges der op til, at strafferammen er fængsel i op til 4 år, og at udgangspunktet vil være, at straffen i førstegangstilfælde vil være 30 dages ubetinget fængsel.

Et andet initiativ i regeringens bandepakke handler om, at børn og unge i fødekæden til banderne i øget omfang skal henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet. Med initiativet foreslås det at udvide ungdomskriminalitetslovens anvendelsesområde, så børn og unge, der er i risiko for rekruttering til banderne, i højere grad end i dag vil kunne henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet. I den forbindelse skal det undersøges, om bødestraf skal kunne udløse en henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet, herunder hvordan dette vil kunne indgå i den eksisterende ordning på en retssikkerheds- og ressourcemæssig forsvarlig måde.”

Afslutningsvist kan jeg oplyse, at kommunerne har en forsyningspligt efter servicelovens § 4, hvorefter de skal sikre, at der altid er det nødvendige antal tilbud og pladser, herunder også på de sikrede døgninstitutioner.

Med venlig hilsen
Pernille Rosenkrantz-Theil
Social- og boligminister